

- [Om LitteraturNu](#)
- [Redaktion & Skribenter](#)
- [Kontakt](#)

Søg

- [Anmeldelser »](#)
- [Artikler »](#)
- [Podcasts »](#)

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Fornedrelsens logik – Hermann Ungar DE LEMLÆSTEDE

Af

[Simon Holm Pedersen](#)

– 7. september 2016 Arkiveret i: [Anmeldelser](#), [Roman](#), [Skønlitteratur](#)

Fornedrelsen og ydmygelserne vil ingen ende tage i Hermann Ungars DE LEMLÆSTEDE, og det er fremragende læsning.

Citat

Der var helt stille i Polzers værelse, og ikke engang gulvbrædderne knirkede. Polzer vovede ikke at røre sig.

»Noget er under opsejling«, tænkte Polzer.

I mørket stod noget og ventede. Alt det måtte få en ende. I hjørnet ventede noget. Måske en morder med en økse. Man kan ikke kende huset, man bor i. Polzer lyttede. Puslede det ikke? Han hørte ikke Fru Porges' åndedræt. Hvad var der med Fru Porges? Hvorfor trak hun ikke vejret? Der var så stille. Hvad lå på lur? Noget var under opsejling.

Når jeg læser Hermann Ungars DE LEMLÆSTEDE, bliver mine forventninger hele tiden gjort til skamme. Jeg tænker, at nu kan hovedpersonen Franz Polzer da ikke ydmyges yderligere kun for straks efter at opdage, at det kan han! Polzer er også virkelig godt rustet til at blive ydmyget. En barndom med korporlig afstraffelse og underdanighed har ført ham ind i et stillestående, isoleret liv som bankfunktionær, der på en måde er dømt til at gå galt. Her beskrives hans temmelig ensformige levevis:

– Han stod op om morgen, vaskede sig, klædte sig på, kastede et blik i avisen under morgenmaden og begav sig hen i banken. Han satte sig ved sit bord, hvorpå der var stablet bunker af papir, som han skulle sammenligne med posteringer i regnskabsbøgerne på reolerne omkring ham. Han underskrev hvert gennemset ark med sine initialer og lagde det i en mappe.

Polzers passivitet er så vidtrækkende, at han har overlagt alt husligt og sin økonomi til sin udlejer, en enke ved navn Klara Porges, der bliver stadig mere interesseret i ham, og den interesse er en kilde til uro:

– Polzer bemærkede, at hans bord vakte alle tilstedeværendes opmærksomhed. Hans bestyrtelse var stor. Tårer randt ned ad fru Porges' kinder. Hun tørrede dem væk med et lommeterklæde. »Ak, Polzer, Polzer«, sagde hun. Det forøgede kun Polzers bestyrtelse. Hun havde endnu aldrig kun kaldt ham Polzer. Det forekom ham, at hun ønskede at ydmyge ham.

Ydmygelserne får et mareridtsagtigt skær efterhånden som romanen skrider frem. Hvad der før kunne tilskrives Polzers angst og overfølsomhed, får en foruroligende udformning, og jeg tænker uvægerligt, at romanen på en eller anden måde frydes over denne fornedrelseslogik. Selve stilen røber intet, den forbliver nedtonet og nøgternt. Det er kun, når den skal gengive Polzers indre liv, at man får adgang til den desperation, Polzer er opslugt af, f.eks. når Polzer fortvivles over enkens tilnærmelser:

– Hvorfor udsatte hun ham for disse kvaler? Hvorfor greb hun ud efter ham, og hvorfor tilgav hun ham ikke?

To af romanens hovedtemaer er seksualitet og krop, og fælles for dem begge er, at de fremstilles ufavorabelt. Der er ingen ende på tårerne og råddenskab. Polzers invalide barndomsven Franz Fanta er f.eks. ved at blive ædt op af sygdom. Han har som karakter noget galgenhumoristisk over sig. Han er på grund af amputationer



Fakta

- Forfatter: Hermann Ungar
- Titel: DE LEMLÆSTEDE
- Originaltitel: DIE VERSTÜMMELTEN (1923)
- Oversat af: Søren Møllerhøj Porsmose
- Sider: 236
- Pris: 171,50
- Forlag: Sidste Århundrede
- ISBN: 9788799617210

[Køb bogen hos SAXO.com](#)

Tidligere udgivelser

- THE CLASS (2015)
- BOYS & MURDERERS (2006)

Billeder

lænket til sin stol, og fra den udspyer han forskruede ondsksfulde tirader. Her taler han om sin kone Dora, der tilser hans sår:

– Jeg ser klart, hvordan hun smiler og ikke fortrækker en mine og indånder højt og dybt, som var det en duft af roser. Men det gennemskuer jeg, det gennemskuer jeg, Polzer. Jeg tror, hun går ud og brækker sig. Jeg er hende en vederstyggelighed. Men klog er hun, klog. Jeg kan vente, tænker hun. Det varer ikke længe.

Det ligger i romanen, at paranoia og angst ofte viser sig at have bund i noget virkeligt. DE LEMLÆSTEDEs fornedrelsenslogik bliver dens fortællemæssige fremdrift. Der var flere steder, hvor jeg skimmede for at finde ud af, hvad der nu ville ske, mens jeg tænkte nej-nej-nej-nej. Det er også en ret vanvittig logik, fordi alt går galt, alt viser sig at være råddent, og det er oplagt at tænke det som en virkeliggørelse af al Polzers ængstelse. Når jeg læser Ungar, kommer jeg til at tænke på Ungars samtidige Franz Kafka, som han minder om i stil, men hvor Kafkas univers kun tilsyneladende er virkelighedstro, er Ungars langt hen af vejen realistisk. Ungar vrider dog skruetvingen så meget, at fortællingen ender med at stå og dirre på kanten af mareridets afgrund. DE LEMLÆSTEDE er en fremragende og grum roman.



Synes godt om 41 personer synes godt om dette. Opret en profil for at se, hvad dine venner synes godt om.

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Nyeste anmeldelser i kategorierne [Roman](#).

- [Mennesket er en svækket teenager – Michel Houellebecq UDVIDELSE AF KAMPZONEN](#) · 15-09-2016
- [Et bestie på fri fod – Blaise Cendrars MORAVAGINE](#) · 17-08-2016
- [Amerikaneren og den lille kanin – Ernest Hemingway HVEM RINGER KLOKKERNE FOR](#) · 16-08-2016
- [Selvoptaget ensomhed på internettet – Tao Lin AT STJÆLE FRA AMERICAN APPAREL](#) · 01-08-2016
- [Det er svært at være lykkelig til tiden – Dorte Nors DET VAR SÅ DEN VINTER](#) · 18-07-2016

Copyright 2015 · LitteraturNu · All Rights Reserved

☺

Læs også

- [Blækkets begær – Johann Wolfgang von Goethe DEN UNGE WERTHERS LIDELSER](#) · 24-02-2016
- [Epistolær vampyrisme og skizo-incest – Gilles Deleuze & Felix Guattari KAFKA FOR EN MINDRE LITTERATUR](#) · 20-03-2015
- [Stol på tåresporet – Paul Celan SORT MÆLK](#) · 17-02-2015
- [Tankernes robinsonader – Judith Schalansky ATLAS OVER AFSIDESLIGGENDE ØER](#) · 27-01-2015
- [Dø, og når man er kold, så fryser man ikke mere – Georg Büchner LENZ & WOYZECK](#) · 02-01-2015

Tags: [Hermann Ungar](#), [kafka](#), [prag](#), [tysk litteratur](#)



Om Simon Holm Pedersen

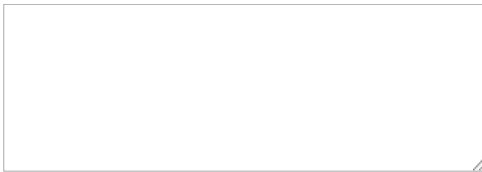
Simon er cand.mag. i Litteraturhistorie og går på Forfatterskolen. Han har en forkærlighed for monologer og meget lange sætninger. Når Simon er nedtrykt læser han dystopiske ungdomsromaner, hvis teenagegenvordigheder han heftigt spejler sig i.

Ingen kommentarer

Vær den første til at kommentere på denne artikel!

Skriv et svar

Din e-mailadresse vil ikke blive offentliggjort. Krævede felter er markeret med *



Navn *

E-mail *

Websted

☐ Ja, I må gerne sende mig nyhedsbrevet